

Leerprogramma VKA 2022-2023

VKA als lerend netwerk

De drie ambities van de VKA als lerend netwerk zijn:

1. **Leren in bijeenkomsten**
2. **Kennis ontwikkelen in projecten en kennisgroepen**
3. **Kennisdeling in onder andere nieuwsbrieven, brochures, tijdens webinars en in video's**

Leren met onze partners

Naast leden heeft de VKA ook partners die aangesloten zijn. Samen met de partners werken we aan onze gezamenlijke doelen en ambities. Gouden partners van de vereniging zijn ForFarmers, FrieslandCampina, Vitens, Waterschap Rijn en IJssel, Rabobank, Countus, Eurofins, Provincie Gelderland, Achterhoek Ambassadeurs en LTO Noord. Zilveren partners zijn Groeikracht, Dumea Agro en AgruniekRijnvallei.

Data-analyse

Onderscheidend is dat de VKA aan de hand van data uit KringloopWijzers van VKA-leden groepsoverzichten met bedrijfseigen cijfers maakt, deze analyseert en bespreekt in studiegroepen tijdens bijeenkomsten. Samen met de kennis vanuit de aangesloten experts, VKA-leden en VKA-partners geeft de VKA met deze data-analyses invulling aan bovenstaande ambities.

1. Leren in bijeenkomsten

VKA biedt haar leden een professioneel leerprogramma aan. Dit leerprogramma bestaat voor ieder lid uit jaarlijks **zes bijeenkomsten**: twee inspiratiebijeenkomsten, twee studiegroepbijeenkomsten en twee themabijeenkomsten.

De leden, melkveehouders en loonwerkers, zijn verdeeld over 30 studiegroepen. Studenten van het Zone.college sluiten ook dit jaar aan tijdens bijeenkomsten van de VKA.

1. **1e Inspiratiebijeenkomst** (16 september 2022):

Titel: Loeren bij de boeren, editie 2

Tijdens de Inspiratiedag met als titel 'Loeren bij de boeren' openen tien VKA-

bedrijven hun deuren voor VKA-studiegroepen en andere geïnteresseerden en geven een excursie. Ieder bedrijf heeft een thema dat is afgeleid van de vier VKA-kringlopen: verbeteren van de ecologie, verbeteren van het rendement, vernieuwend ondernemen of verbinden met de maatschappij. VKA-leden en andere geïnteresseerden bezoeken met hun VKA-studiegroep 's morgens en 's middags een bedrijf.

2. **1e studiegroepbijeenkomst** met studiegroepbegeleider* (oktober 2022):

Titel: Wat er niet in gaat, komt er ook niet uit!

Het optimaliseren van het rantsoen op je eigen bedrijf staat centraal tijdens de eerste studiegroepbijeenkomst. Hoe kun je daar zo specifiek en scherp mogelijk op sturen? Onderwerpen als het verlagen van het aandeel ruw eiwit, methaanreductie en een optimaal rantsoen voor de toekomst komen aan de orde. Iedere deelnemer kijkt aan de hand van KringloopWijzer-data naar zijn of haar bedrijf. De laatste ontwikkelingen omtrent het thema worden geschetst door een expert. Ook staat een rondgang op het bedrijf op het programma.

Leden kiezen tijdens deze bijeenkomst uit drie themabijeenkomsten. Tijdens de themabijeenkomsten staan drie van de vier VKA-kringlopen centraal. De vierde kringloop komt aan bod tijdens de 2e themabijeenkomst (zie 5.)

Nieuw is dat leden zich ook **individueel** kunnen inschrijven voor één van de themabijeenkomsten.

* Dit jaar gaan we wisselen met nagenoeg alle begeleiders van de studiegroepen. Dit betekent dat bijna iedere groep een andere begeleider krijgt. We hopen daarmee variatie en nieuwe inspiratie te bieden. Alle groepen en begeleiders worden hier tijdig over geïnformeerd.

3. **1e themabijeenkomst** op gastbedrijf (november-december 2022): keuze uit 3 thema's¹
4. **2e Inspiratiebijeenkomst** (januari 2023): gezamenlijke bijeenkomst voor alle leden, partners en relaties. *De invulling en locatie van deze bijeenkomst wordt de komende periode nader uitgewerkt.*
5. **2e themabijeenkomst** op gastbedrijf (januari-februari 2023):
Bewust bemesten met bodemeigenschappen
De tweede themabijeenkomst komt voort uit de VKA-kringloop verbeteren van de ecologie. Bemesten, bodem en waterkwaliteit staan centraal en worden besproken door experts op het gebied van bodem en bemesten. Actualiteiten en bedrijfseigen

cijfers worden tijdens deze themabijeenkomst uitgediept en besproken.

6. 2e studiegroepbijeenkomst (maart 2023)

Deze bijeenkomst wordt ingegeven door de actualiteit en bedrijfseigen cijfers uit de KringloopWijzer 2022.

¹ Keuze uit 3 themabijeenkomsten

Tijdens de themabijeenkomsten zetten we drie van de vier VKA-kringlopen centraal: *verbeteren van het rendement, vernieuwend ondernemen en verbinden met de maatschappij*. Leden kunnen zich met hun studiegroep inschrijven en (nieuw!) ook individueel aan één themabijeenkomst deelnemen.

*** Themabijeenkomst 1:** Kringloop verbeteren van het rendement

Titel: 'Mijn rendement, waar ga ik het maken?'

Hoe kan en wil ik mijn economisch rendement halen in de komende jaren? Wat is mijn richting en op welke bedrijfsaspecten moet ik dan vooral investeren? Is dit op het gebied van mijn strategie, kennis, vakmanschap, techniek, dieren, mijn manier van werken, samenwerking, plezier etc?

In deze themabijeenkomst kijken we naar het rendement van NU en gaan we verkennen hoe je je rendement richting de toekomst kunt verbeteren. Wat is daar voor nodig en hoe kun je dat vertalen in concrete acties.

*** Themabijeenkomst 2:** Kringloop vernieuwend ondernemen

Titel: Wat zie ik en hoe onderneem ik daarmee?

Ondernemen is voor niemand hetzelfde. Het begint bij hoe je naar de wereld buiten je bedrijf kijkt: welke ontwikkelingen zie je die relevant zijn voor jouw bedrijf? Wat zie jij als kansen die je moet grijpen? Wat zie je als bedreigingen waar je op in moet spelen?

In deze themabijeenkomst gaan we met elkaar kijken wat er op ieders bedrijf af komt en welke verschillen we daarin zien. Door samen te kijken, ziet iedereen meer. Ook bespreken we wat ieders eigen manier is om met die ontwikkelingen om te gaan. Hoe onderneem jij daarmee en wat zou een ander daar doen?

Je verdiept je kijk op belangrijke ontwikkelingen voor jouw bedrijf. Je benoemt nieuwe kansen en bedreigingen. Je verkent verschillende manieren om daar ondernemend mee om te gaan. Uiteindelijk bepaal je zelf wat de manier is die bij jou past.

*** Themabijeenkomst 3:** Kringloop verbinden met de maatschappij

Titel: Ondernemen in en met de samenleving

De samenleving bepaalt in toenemende mate de ondernemersruimte van jou als agrarische ondernemer. Uiteindelijk verdienen we ook ons inkomen in de samenleving, of het nu gaat om voedsel, maatschappelijke diensten, natuurbeheer of boeren-recreatie en beleving. Het is dus belangrijk én noodzakelijk om je te verbinden met de samenleving. In deze themabijeenkomst laten we zien hoe je dat op verschillende manieren kunt invullen. Het kan variëren in vormen van samen-praten tot samenwerken, samen-ondernemen en samen-investeren. In de themabijeenkomsten laten we een aantal praktijkvoorbeelden zien van hoe je dat praktisch kunt doen.

Evalueren leeractiviteiten

De VKA hecht eraan om het leren in bijeenkomsten voortdurend te verbeteren en te vernieuwen. Evalueren vinden we belangrijk. Dat doen we op de volgende manieren:

- * Korte evaluatie na iedere bijeenkomst
- * Focusgroep met leden: twee focusgroepen bestaande uit één afgevaardigde per VKA-studiegroep waarmee we het leerprogramma kwalitatief evalueren en bespreken wat er anders en beter kan. (één keer per jaar)
- * Leden-peiling: leden peilen over onderwerpen in het leerprogramma. Dit kan zelfstandig of aansluitend aan een leeractiviteit. (één keer per jaar)
- * Evaluatie en reflectiesessie met studiegroepbegeleiders: evalueren en bespreken van hun leerervaringen bij het werken met het leerprogramma en de studiegroepen. (minimaal één keer per jaar)

2. Kennis ontwikkelen in projecten en kennisgroepen

*Hieronder staat een overzicht van de huidige kennisgroepen en projecten.**

Nieuwe kennis uit deze kennisgroepen en projecten wordt door deskundigen en of deelnemende boerenleden ingebracht tijdens de studiegroep-, themagroep of inspiratie-bijeenkomsten voor leden. Op deze manier staat nieuwe kennis voor uitwisseling, ontwikkeling en het samen leren centraal staan.

1. BES-pilot

Twintig VKA-leden doen mee aan de BedrijfsEigen Stikstofnorm (BES)-pilot van het ministerie

van LNV. DE BES gaat niet uit van een generiek bemestingsniveau, maar van bedrijfseigen bemestingsnormen. De BES-pilot loopt door in 2022.

2. Samenwerken aan natuurinclusieve landbouw in de Achterhoek

Zeventig agrariërs maken kennis met natuurinclusieve landbouw en zetten hierin concrete stappen in de vorm van maatregelen op het bedrijf. Het project loopt door tot eind 2022 maar krijgt een vervolg via het Platform Natuurinclusieve Landbouw Gelderland, waarvan VKA vanaf oktober 2022 partner is.

3. GLB-pilot – ontwerp regionaal netwerksturingsmodel (Markemodel)

De pilot gaat over het ontwikkelen van een nieuw regionaal netwerksturingsmodel voor toekomstbestendige landbouw gebaseerd op waardering en beloning, ontstaan vanuit de wens van VKA-leden. Vijf VKA-leden zitten in de boerenklankbordgroep. Een vervolg via fase 2 is vanaf het najaar 2022 in gang gezet. Hier wordt het sturingsmodel met een groot aantal VKA- en VALA-boerenleden uitgetest in de praktijk.

4. Chemievrij werken, alternatieven voor glyfosaat

VKA wil graag dat een verantwoord gebruik van glyfosaat mogelijk blijft en zoekt naar mogelijke alternatieven. VKA werkt in 2022 samen met partners Groeikracht en Eurofins aan praktijkproeven waarin onder andere gekeken wordt aan de relatie tussen chemievrij onderwerken van het vanggewas en de resultaten van onkruiddruk en N-levering in het volgewas mais. Rond het thema is een VKA-kennisgroep in opbouw.

5. Kennisgroep Waterkwaliteit Geborgd

Tien VKA-leden werken met experts en Vitens aan een monitoringssysteem. Het monitoringsysteem stelt boeren in staat om aan de hand van een set kritische prestatie indicatoren (kpi's) de omgevingsimpact van hun bedrijf op de waterkwaliteit te meten en de bedrijfsvoering daarop af te stemmen. Het accent ligt vanaf 2022 op de doorontwikkeling van de tool.

6. Kennisgroep Melk en Klimaat

Tien VKA-leden werken samen met FrieslandCampina en experts aan maatregelen om broeikasemissies op hun bedrijf te reduceren. De activiteiten lopen door tot in 2023.

7. KLIMEA – Klimaatadaptatie Melkveehouderij in de Achterhoek

Op weg naar een klimaatbestendige melkveehouderij in de Achterhoek

Aan dit vierjarige project, dat startte in 2021, is VKA één van de partners die deelneemt en bijdraagt. Het project heeft als doel het ontwikkelen, delen en demonstreren van kennis en innovaties die nodig zijn voor het klimaatbestendig maken van melkveebedrijven in de Achterhoek. Zes VKA-leden hebben zitting in de kennisgroep.

8. Pilot samenwerking Akkerbouw en Veehouderij

Hoe ziet het Achterhoekse bouwplan eruit in de toekomst? Kunnen we het grondgebruik in de Achterhoek optimaler inrichten met het oog op kringlooplandbouw? Het ministerie van LNV wil verkennen op welke wijze een verbinding van akkerbouw en veehouderij op een lokale of regionale schaal kan bijdragen aan het halen van de doelen bij een overgang naar kringlooplandbouw. Hiervoor zijn zes pilots in vijf experimenteelgebieden opgezet. Agro-innovatiecentrum De Marke, vereniging Vruktbare Kringloop Achterhoek en Liemers (VKA) en Wageningen Livestock Research zijn samen verantwoordelijk voor de pilot in de Achterhoek.

9. KPI K – toetsen van de prestatie indicatoren Kringlooplandbouw

BoerenVerstand, het Louis Bolk Instituut en Wageningen University & Research (WUR) werken de Kritische prestatie indicatoren (KPI's) voor kringlooplandbouw uit. Deze indicatoren en streefwaarden zijn bedoeld om kringlooplandbouw meetbaar te maken. Eind 2021 zijn door de VKA, VALA Agro-innovatiecentrum De Marke deze KPI's bestudeerd en besproken met melkveehouders. Vanaf 2022 worden deze ook in de Achterhoekse praktijk getest waarbij samen wordt opgetrokken met het project Markemodel

10. Home Made Eiwit

Het aandeel van Eiwit van Eigen land is een duurzaamheidsindicator voor de melkveehouderij. Wageningen Livestock Research werkt hier in Oost-Nederland aan met het project Home Made Eiwit. Twee VKA-leden doen hieraan mee.

** Mocht u interesse hebben om deel te nemen aan projecten en kennisgroepen, stuur dan een mail naar achterhoek@vruchtbarekringloop.nl*

3. Kennisdeling

Praktijkflitsen

Eens in de twee weken ontvangen onze leden en partners een Praktijkflits. In deze digitale nieuwsbrief worden kennis van experts, ervaringen van onze leden op actuele thema's en over VKA-projecten en ons leerprogramma gedeeld in de vorm van artikelen, video's en etc. Aanmelden voor de nieuwsbrief kan via www.vruchtbarekringloopachterhoek.nl of door te mailen naar Anne Groot Zevert via achterhoek@vruchtbarekringloop.nl

Flyers en brochures

Van ieder thema-bedrijf is tijdens de Inspiratiedag 'Loeren bij de boeren' op 16 september

2022 een bedrijfsspecifieke flyer gemaakt met daarin onder andere bedrijfsgegevens, kenmerken en motivaties met betrekking tot het thema.

Ieder jaar publiceert de VKA een uitgebreide analyse met betrekking tot de KringloopWijzerdata van VKA-leden. De belangrijkste conclusies, trends en thema's delen we in artikelen in de Praktijkflits en via persberichten richting (vak)pers.

Website

VKA deelt op de website www.vruktbarekringloopachterhoek.nl de in de nieuwsbrief verschenen artikelen, video's, updates over projecten en andere publicaties. Met enige regelmaat wordt op deze website een overzicht geplaatst met artikelen over de VKA in (vak)pers en online media.